

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

5. februar 2024

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 4 (Alm. del) af 11. oktober 2023 stillet efter ønske fra Sólbjörg Jakobsen (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvad gevinsten i gennemsnit er for samfundet ved, at en ledig overgår til beskæftigelse på samme vis som i besvarelsen af BUU alm. del – spørgsmål 164 (folketingsåret 2012-13)?

Endeligt svar

Det er til svaret lagt til grund, at der spørges til den økonomiske gevinst for det offentlige, ved at en ledig overgår til privat beskæftigelse, og at denne overgang afspejler sig i et fald i ledigheden. Det lægges endvidere til grund, at personen overgår til fuldtidsbeskæftigelse, svarende til en stigning i den strukturelle beskæftigelse med én fuldtidsperson.

Den økonomiske gevinst for det offentlige ved at personen kommer i beskæftigelse vil blandt andet afhænge af, hvilken løn personen bliver ansat til, samt hvilken overførselsindkomst personen har modtaget som ledig.

For en gennemsnitlig enlig dagpengemodtager, der modtager en forsørgelsesydelse svarende til den maksimale dagpengesats, vurderes en overgang til fuldtidsbeskæftigelse at bidrage til en umiddelbar styrkelse af de offentlige finanser på ca. 354.300 kr. Gevinsten afspejler sparede udgifter til dagpengeydelse på ca. 231.600 kr., øget indkomstskat på ca. 83.600 kr., sparede udgifter til boligsikring på ca. 4.900 kr., sparede udgifter til økonomisk fripladstilskud på ca. 900 kr., øget provenu fra moms og afgifter på ca. 23.700 kr. samt sparet bidrag til ATP og den obligatoriske pensionsopsparing på tilsammen ca. 9.600 kr., *jf. tabel 1 nedenfor*.

Der er i opgørelsen set bort fra, at der herudover kan være en besparelse på de samlede udgifter til offentligt forbrug, herunder til den aktive beskæftigelsesindsats. Derudover er der set bort fra afledte virkninger på de offentlige finanser af øget pensionsopsparing, dvs. de gevinster, der vil optræde på lidt længere sigt i form af øget PAL-skat, skat af pensionsudbetalinger og tilbageløb fra moms og afgifter fra den købekraft den ekstra pensionsopsparing giver anledning til på udbetalingstidspunktet.

Endelig er der set bort fra afledte effekter på virksomhedsskatter (herunder selskabsskat) og andre skatter og afgifter knyttet til produktionen og virksomhedsejernes forbrug, som skal ses i sammenhæng med, at en øget beskæftigelse må forventes at lede øgede investeringer og kapitalapparat. I praksis må der således forventes at være en afledt positiv saldo-virkning fra virksomhedsskatter mv. Øges beskæftigelsen i de makroøkonomiske modeller, hvor de afledte virkninger fra virksomhedsskatter mv. indgår, kan det groft skønnes, at der ud over den umiddelbart opgjorte saldo-virkning kan tillægges omkring 20 pct. som følge af afledte virkninger fra virksomhedsskatter mv. Det har imidlertid ikke umiddelbart været muligt at vurdere om, den gennemsnitlige virkning retvisende kan anvendes på de betragtede grupper af ledige.

Tabel 1

Umiddelbar offentlig saldo-virkning af at en enlig ledig på kontanthjælp eller dagpenge overgår til fuldtidsbeskæftigelse, 2023

Kr. årligt, 2023-niveau	Enlig kontanthjælpsmodtager				Enlig dagpenge-modtager
	Ikke-forsørger under 30 år		Ikke-forsørger over 30 år	Forsørger over 30 år	
	Uden udd.	Med udd.			
Indkomsterstøttende ydelse	-78.500	-92.400	-142.200	-189.400	-231.600
Indkomstskat	93.100	90.300	88.400	56.000	83.600
Boligstøtte	-2.300	-1.300	-3.500	-14.600	-4.900
Tilskud til daginstitutionsbetaling	0	0	0	-1.500	-900
Moms og afgifter	30.700	30.200	27.800	16.100	23.700
Bidrag til ATP og OP	-900	-1.100	-5.100	-5.700	-9.600
Samlet	205.700	215.300	267.000	283.300	354.300

Anm.: Der er taget udgangspunkt i personer, der modtager den pågældende ydelse fuld tid hele året. Indkomsten ved beskæftigelse er baseret på personernes estimerede timeløn og et forudsat beskæftigelsesomfang, svarende til fuld tid (ugentlig arbejdstid på 37 timer) hele året. De angivne årlige beløb er afrundet til nærmeste 100 kr. Afrunding i tabellen kan betyde, at summen af elementerne ikke stemmer med de angivne totaler. Besparelsen forbundet med at staten ikke skal indbetale bidrag til ATP og den obligatoriske pensionsopsparing for overførselsmodtageren er opgjort uden fradrag forbundet med, at opsparingen vil komme til beskættning på udbetalingstidspunktet. I 2023 er bidraget til den obligatoriske pensionsopsparing for overførselsmodtagere på 1,2 pct. Tilbageløbet fra moms og afgifter er antaget at udgøre 23 pct.

Kilde: Beregninger på basis af Økonomiministeriets forskelsbeløbsmodel.

Er den ledige, der kommer i beskæftigelse ikke dagpengemodtager, men kontanthjælpsmodtager, afhænger gevinsten ved overgang til beskæftigelse af personens alder, om personen er forsørger og om personen har en erhvervskompetencegivende uddannelse, idet ydelsesniveauet afhænger af disse forhold.

For en gennemsnitlig enlig kontanthjælpsmodtager vurderes en overgang til fuldtidsbeskæftigelse således at bidrage til en umiddelbar styrkelse af de offentlige finanser på mellem 205.700 og 283.300 kr. afhængig af, om kontanthjælpsmodtageren er over eller under 30 år, og om der er tale om en forsørger.

Er kontanthjælpsmodtageren ikke enlig, men gift med en kontanthjælpsmodtager, kan en overgang til fuldtidsbeskæftigelse indebære en yderligere gevinst for de offentlige finanser som følge af reglerne for gensidig forsørgerpligt¹. Opgørelsesprincipperne for gifte kontanthjælpsmodtagere er dog relativt komplekse og variationen i ydelsesvirkningen af, at den ene overgår til fuldtidsbeskæftigelse, er relativt stor. Samtidig er datagrundlaget relativt spinkelt, hvorfor det ikke vurderes retvisende at opgøre en gennemsnitlig gevinst. Det kan dog noteres, at den umiddelbare økonomiske gevinst for det offentlige af, at en gift eller samlevende kontanthjælpsmodtager kommer i beskæftigelse i gennemsnit udgør 247.500 kr.

Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på gældende regler og satser i 2023, og dermed er eksklusivt virkningen af seneste kontanthjælpsreform (*Aftale om Nyt kontanthjælpsystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst* fra oktober 2023) og seneste skattereform (*Reform af personskat* fra december 2023).

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister

¹ Det bemærkes, at kravet om gensidig forsørgelsespligt for samlevende i kontanthjælpsystemet blev afskaffet den 1. januar 2016.